

iasis

READJUSTING TO LIFE

2020-1-TR01-KA204-094182

IO1.A1 için Mülakat Şablonu

Sonradan Engelli Bireylerin Toplumsal Hayata Dâhil Olmaları İçin Yenilikçi Bir Çevrimiçi Kılavuzun Geliştirilmesi
Fikri Çıktı 1/Aktivite 1 (IO1.A1): Sonradan engelli bireylerin ve ailelerinin ihtiyaçlarını belirlemeye yönelik mülakatlar

“Erasmus+ Programı kapsamında Avrupa Komisyonu tarafından desteklenmektedir. Ancak burada yer alan görüşlerden Avrupa Komisyonu ve Türkiye Ulusal Ajansı sorumlu tutulamaz.”

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

İçindekiler

IASIS – YUNANİSTAN	3
IU – TÜRKİYE	5
SEYD – TÜRKİYE.....	8
SEADDER – TÜRKİYE.....	10
CIVIC – BİRLEŞİK KRALLIK	13
FAMS COCEMFE – İSPANYA	16

IASIS – GREECE

Araştırma Partneri	IASIS (GR)
Katılımcılar	5 Psikolog, 1 Yetişkin Eğitmeni, 2 STK Temsilcisi
Engelli bireylerin ihtiyaçları	<ul style="list-style-type: none">• Sosyal faaliyetlere, eğitim ve istihdam olanaklarına ve eğlenceye erişim açısından eşitliğe ihtiyaçları vardır.• Ötekileştirilmeyi ortadan kaldırmak• Toplumdan duygusal destek ihtiyacı• Sosyal görünürlük ihtiyacı; bir katılımcı, “Birçok engelli, toplumun kendilerini sürekli ihmal ettiğini fark etmiştir. Bu sebeple kendi iyilikleri için bir şekilde herhangi bir ortamda dikkatleri üzerine çekmeleri gerektiğini” ifade etmiştir.• Yaralanma riskleri yüksek olduğundan daha fazla yol erişilebilirliği ve güvenliği• Bir katılımcı, “Devlet, engelli entegrasyonunu geliştirmek ve onların ihtiyaçlarını kolaylaştırmak için daha fazla inisiyatif almalı” şeklinde belirtmiştir.
Aile üyelerinin ihtiyaçları	<ul style="list-style-type: none">• Aile üyeleri, engelli bakıcıların günlük ihtiyaçlarını yönetmek, kolaylaştırmak ve bunlarla başa çıkmak için teknikler ve uygulamalar konusunda özel eğitime ihtiyaç duyar.• Devlet, mevzuat düzenlemelerini yaparken/inşa ederken engellilerin aile üyelerinin önerilerini dikkate almalıdır.• Devlet tarafından sağlanan ek ev hizmetleri• Devlet veya diğer sosyal yardım kuruluşları tarafından sağlanan mali destek• Engellilerin zihinsel ve duygusal bakımdan içlerini boşaltabilmeleri için profesyonel ruh sağlığı çalışanları tarafından verilecek daha fazla danışmanlık hizmeti
Bölgesel hizmetler	<ul style="list-style-type: none">• Bir katılımcı, “Yunanistan, bütçe, altyapı ve eğitim eksikliği nedeniyle sosyal yardım hizmetleriyle ünlü değil” dedi.• Engelli kişilere barınma ve psikososyal destek sağlamaya adanmış

	<p>bazı Korumalı Konut hizmetleri vardır</p> <ul style="list-style-type: none">• Devlet engellilik ödeneği sağlar, ancak engelli bir bireyin ekonomik olarak bağımsız olması bir yana temel günlük ihtiyaçlarını karşılaması için bile yeterli değildir.• AB ve Devlet tarafından finanse edilen, engelli kişilere psikolojik ve tıbbi hizmetler sunan, ülke çapındaki Sağlık ve Refah Merkezleri
Eğitim ve istihdam edilebilirlik	<ul style="list-style-type: none">• Kendini engelli bireyleri istihdam etmeye adanmış bazı “Sosyal Yardımsever Teşebbüsler” vardır.• Engellileri yüksek talep gören becerilerle donatmayı amaçlayan ücretsiz eğitim programları• Her türlü engeli olan kişiler için, engelleri nedeniyle savunmasız durumdaki kişilerin istihdam edilebilirlik beklentilerini geliştirmeye çalışan birkaç Mesleki Eğitim Merkezi bulunmaktadır.• Üniversiteler ve yüksek kurumlar daha engelli dostu hale geldi ve engelliler öncelikli olarak laboratuvar derslerine girmeye hak kazandılar.• Devlet, engelli olmayanların elde etmede oldukça zorlandığı bayi veya şube açabilmek için mesleki lisansı engelli bireylere sağlamaktadır.
Baş çıkma stratejileri	<ul style="list-style-type: none">• Profesyoneller tarafından sağlanan ücretsiz psiko-eğitsel müdahaleler, engellilerin, özellikle sonradan edinilmiş engelli olan bireylerin yaşam kalitesini iyileştirebilir.• Engelliler için yenilikçi programların geliştirilmesi için daha fazla fon (Erasmus+, Interreg, vb.)• Psikoterapi, doğru beslenme, mümkünse egzersiz ve aktif sosyal yaşam engellilerin yaşam kalitesini iyileştirebilir.• Toplumun temel destek tekniklerini öğrenmesi ve engellilerin yaşam kalitesini arttırması için eğitilmesi gerekmektedir.
Görüşme yöntemleri	2 Telefon, 1 yüzyüze, 5 çevrimiçi

IU – TURKEY

Araştırma Partneri	IU (TR)
Katılımcılar	İstanbul Büyükşehir Belediyesi Engelliler Müdürlüğü'nden 2 temsilci (1 sosyolog ve 1 psikolog); 1 görme engelli ve aynı zamanda psikolog; 1 ortopedik engelli kişi; Fiziksel Tıp ve Rehabilitasyon alanında uzmanlaşmış 1 MD; Görme engelli bir kişinin aile üyesi.
Engelli bireylerin ihtiyaçları	<p>Sonradan engelli olmak, doğuştan engelli olmaktan oldukça farklı olduğu için, alanında uzmanlaşmış profesyonellere göre kendi başına bir ihtiyaç analizi yapmak zordur. Engellilik türlerinin yanı sıra ihtiyaçları da yaş grubuna ve sosyo-ekonomik duruma göre değişiklik göstermektedir. İhtiyaçların varlığının farkına varılması aslında finansal durumla yakından ilgilidir. Bu bağlamda, görüşmelerde vurgulanan ilk ihtiyaç, bu kişilerin yaşam standartlarını korumak için ekonomik koşullarının iyileştirilmesi olmuştur.</p> <p>Ayrıca sağlık ve rehabilitasyon hizmetlerine erişim konusunda çok ciddi bir ihtiyaç bulunmaktadır. Hayatlarını kolaylaştıracak hizmetler olsa da sonradan engelli bireyler bu hizmetlerden ve yasal haklarından haberdar değiller. Bu açıdan hedef kitlemizin temel sıkıntısı hastaneden taburcu olma sürecinde rehberlik eksikliğinin olmasıdır. Bu bağlamda özellikle eğitim ve istihdam ile engelli bireylerin yeni koşullarında bireysel ve kurumsal mentorluk/danışmanlık desteğine ihtiyaç duyulmaktadır.</p> <p>Sosyalleşme ihtiyacı tamamen farklı bir konudur. Engelli bireylerin neredeyse bir sosyal hayatları yok. Tekerlekli sandalye vb. maddi veya tıbbi ihtiyaçları karşılamak onların insanlarla sosyalleşebilmeleri için yeterli değildir.</p>
Aile üyelerinin ihtiyaçları	<p>Ailelerin mevcut hizmetlerden haberdar olmaları gerekmektedir. Ancak çoğu zaman “tesadüfen” sosyal medya üzerinden mevcut hizmetleri öğreniyorlar.</p> <p>Aileler, sonradan edinilmiş engeli olan bir birey ile nasıl başa çıkılacağı konusunda danışmanlığa ihtiyaç duymaktadır. Bu açıdan engelli bir bireyin neler yapabileceği ve potansiyelinin ne olduğu konusunda da bir eğitim sürecine dahil olmaları gerekmektedir. Çünkü aşırı korumacı olabilmektedirler.</p> <p>Aileler, sonradan edinilmiş engelli aile bireyi ile aynı süreçten geçtikleri için psikolojik desteğe de ihtiyaç duyarlar. Zamanla aile ilişkileri bozulmaya daha yatkın bir hale gelebilir. Bu nedenle engellilerin olduğu kadar ailelerin de</p>

	<p>psikolojik desteğe ihtiyacı vardır.</p> <p>Ekonomik destek kuşkusuz ailelerin temel ihtiyaçlarından biridir. Diğer ihtiyaçlara geçmeden önce karşılanması gereken ilk ihtiyacın maddi refah olduğu mülakat yapılan kişi tarafından belirtilmiştir.</p> <p>Engellilerin aileleri, devlet kurumlarının onları anlamasını ve ihtiyaçlarına göre kişiselleştirilmiş bakım ve desteğin sağlanmasını talep etmektedir. Hizmetlere toplumun geri kalanıyla eşit şartlarda ulaşmaları gerekmektedir. Bu anlamda erişilebilirlik temel ihtiyaçlardan biri olarak görünmektedir.</p>
<p>Eğitim ve istihdam edilebilirlik</p>	<p>Devlet veya yerel yönetim kurumlarının hizmetlerinden yararlanabilmek için %40 oranında maluliyet oranı gösteren sağlık kurulu raporuna sahip olmak zorunludur. Rehabilitasyon merkezlerinde yapılan bir dizi seans, engelli aylığı, engelli aile bireylerine evde bakım maaşı ve sağlık kurulu raporu sahiplerine araba alımlarında vergi indirimleri devlet tarafından ödenmektedir.</p> <p>Halihazırda devlet demiryolları da dahil olmak üzere toplu taşıma hizmetleri engelliler için ücretsiz sunulmaktadır.</p> <p>Engelliler hastaneden sağlık hizmeti alırken belediyeler ve STK'lardan sosyal hizmet alabilmektedir. İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nin şu anda 25 engelli merkezi var; Engellilerin aileleriyle birlikte bir hafta kalabilecekleri 2 kamp; yasal hak danışmanlığı, mesleki eğitim, psikolojik destek, rehabilitasyon merkezleri; istihdam (özgeçmiş hazırlanmakta ve ilgili iş yerleri ile görüşülmektedir); e-danışmanlık (çoğunlukla işitme engellilere görüntülü rehberlik sağlar), kuaförlük; tıbbi destek (tek kullanımlık altlık, pille çalışan tekerlekli sandalye, protez bakımı, tekerlekli sandalyeler); ulaşım (bu en çok talep edilen hizmetlerden biridir). Bu hizmetlerden yararlanabilmek için bireylerin ikamet ettikleri bölgedeki engelli merkezine kayıt yaptırmaları gerekmektedir.</p>
	<p>Kanuna göre, belirli sayıda çalışanı olan özel sektör işyerlerinde engelli personel çalıştırılması zorunludur. Lise veya üniversite mezunu engelliler, kamu personeli seçme sınavı (E-KPSS) ile Devlet kurumlarında istihdam edilmektedir. İstanbul Büyükşehir Belediyesi de engelliler için E-KPSS kursları sunmaktadır.</p> <p>İŞKUR (Türkiye İş Kurumu) da engelli istihdamı alanında faaliyet gösterirken mentorluk ve eğitmen sağlamaktadır. Ancak, pek çok engelli bu hizmetlerden yararlanamamaktadır. Çalışmaya başlasalar bile bunda bir devamlılık yoktur. Bu durum, engelli bireylerin çalışabilmeleri ve topluma katkı sağlayabilmeleri konusunda henüz toplumda kabul görmemiş olmaları ile açıklanmaktadır. Engelliler ilk etapta çalışma kapasitesinin en az %40'ını kaybetmemişlerse ne eğitimden yararlanabilmekteler ne de istihdamdan</p>

	<p>yararlanabilmektedirler.</p> <p>Üniversitelerde engelli öğrenciler için farklı sınav seçenekleri olsa da çoğu zaman engelli olduklarını gizlemektedirler. Çünkü engelli olarak etiketlenmek istememekteler. Ayrıca engelli öğrencilerin diğer öğrencilere göre fazla bir avantajı bulunmamaktadır. Örneğin görme engelli öğrenci diğer öğrencilerle aynı ders kitaplarını okumak zorundadır.</p>
Başa çıkma stratejileri	<p>Birinci aşama, engelli bireyin “Ben engelliyim” diyerek engellilik durumuyla barışık olmasıdır. İnsanların acıma reaksiyonları ile uğraşmak çok rahatsız edicidir. Bu anlamda, kendinizi “toplum böyle düşünüyor, bununla yüzleşmek zorunda kalacaksın” diye ikna etmek başa çıkma stratejilerinden biridir.</p> <p>İnsanın umudunu kaybetmemesi de önemlidir. Aile ve mentorluk gibi sosyal destekler de bu konuda oldukça yardımcıdır. Özellikle engelli bireye sosyal hayatta nasıl yol alacağını öğreten bir mentora sahip olmak, hayata yeniden uyum sağlamak için gerçek bir kısa yoldur.</p> <p>Engelli bir kişinin ailesinin engelli bireye mümkün olduğunca nazik davranması gerekmektedir. Bu nedenle, ailenizde kazanılmış bir engelli bireyine sahip olduğunuzda, fedakarlık ve hoşgörü anahtar kelimeler olarak özetlenebilir. Öte yandan evde sürekli engelli bireye bakmakla yükümlü olan aile bireyleri de zamanla bunalıma girebilmektedir. Bu yüzden gerektiğinde psikolojik destek alırlar.</p> <p>Engelli bireylere yönelik aile desteğinin yanı sıra maddi yardım, onların hayatlarını kolaylaştırmada ve içinde buldukları durumla baş etmelerinde yardımcı olmada etkilidir.</p>
Görüşme yöntemleri	2 çevrimiçi, 1 canlı, 3 telefon görüşmesi

SEYD – TURKEY

Araştırma Partneri	SEYD (TR)
Katılımcılar	8 sonradan engelli birey, 1 STK temsilcisi, 2 psikolog
Engelli bireylerin ihtiyaçları	Engellilerin en temel ihtiyacının tıbbi malzeme olduğunu keşfettik. Bu malzemelere hem erişimin zor olduğunu hem de maddi açıdan karşılanamaz olduğundan bahsettiler. Bunların dışında eğitim, iş, istihdam ve erişilebilirlik ihtiyaçları ana başlıklar oldu.
Aile üyelerinin ihtiyaçları	Görüşmelerimizde aile bireylerinin temel ihtiyaçlarının maddi ve psikolojik destek olduğu sonucuna vardık. Engelli bir bireyle yaşamının psikolojik zorluklarından bahseden aile üyeleri, bakım ve davranış konusunda da eğitime ihtiyaçları olduğunu dile getirdi.
Bölgesel hizmetler	Araştırmalarımız ve devlet kurumlarına yaptığımız ziyaretler sırasında özellikle bütçe yetersizliği ve daha birçok bahane nedeniyle engellilerle ilgili uygulamaların durdurulduğunu öğrendik. Sağlanan sosyal yardımlar engellilerin temel ihtiyaçlarını karşılamaya yetmemektedir. İlimizde faaliyet gösteren 11 belediyede engellilerle ilgili aktif bir proje bulunmamaktadır. Şehirde engelli bireylerle çalışabileceğimiz psikolog veya terapi merkezi yok. Bu nedenle ilimizde bulunan 1413 engelliden sadece 2'si psikolojik destek aldığını bildirmiştir. Her iki engelli de farklı bir şehirde psikolojik destek alıyor.
Eğitim ve istihdam edilebilirlik	Devletin ve kurumların engellilerle ilgili proje ve imkanlarından hiçbir engelli memnun değildir. Görüşülen engellilerden altısı, bürokrasi ile uğraşmanın kendileri için büyük bir zaman kaybı olduğunu ve halen kabullenmekte zorlandıkları engelliliklerini devlet kurumlarına kanıtlamaya çalışmanın küçük düşürücü olduğunu düşünüyor. Doğru rehberlik ve daha sonra engelli bireyler için planlanabilecek bir eğitim programı ile hayatlarının güzel geçeceğini düşünüyorlar.
Baş çıkma stratejileri	Görüşmelerimiz sonucunda elde ettiğimiz verilere göre engelli bireylerin topluma yeniden kazandırılma hızı konusunda önemli sorunlar bulunmaktadır. Tekrar birey olma sürecinin ortalama 3 yıl sürdüğünü, bu yüzden hayatlarına geri döndüklerinde eskisi gibi bulamadıklarını belirtiyorlar. Maddi durumlarının yetersiz olması sebebiyle psikolojik desteğe ulaşmakta güçlük çekmektedirler.

Görüşme yöntemleri

8 çevrimiçi

3 telefon görüşmesi

SEADDER – TURKEY

Araştırma Partneri	SEADDER (TR)
Katılımcılar	Proje kapsamında 3 bedensel engelli (1 ampute, 1 tekerlekli sandalyede 1 kişi, vücudunun sağ bölümünü kullanmakta güçlük çeken 1 kişi) ve 1 bedensel engelli sivil toplum kuruluşu yönetim kurulu üyesi, 2 görme engelli ve 1 duyma engelli sivil toplum kuruluşu başkanı ile görüşmeler yapıldı.
Engelli bireylerin ihtiyaçları	<ul style="list-style-type: none">- Edinilmiş engelliliğe uyum için desteklenmek,- Tıbbi teşhis sonrası psikolojik destek sunulması,- Bilgi ve destek almak için hangi kurumlara başvurabilecekleri ve engellilik konusundaki hakları konusunda yönlendirilmek ve bilgilendirilmek,- Erişim (yollar, kurumlar, vakıflar, toplu taşıma araçları, mağazalar vb.)- İstihdam edilmek,- Devletin engellilere yönelik oluşturmuş olduğu politikaların takibi, değerlendirilmesi ve iyileştirilmesi için bir çalışma yapması,- Engellilik durumunda toplumun belirgin(görünür) tepkileri,- Toplumun kabulü,- Yapamadıkları değil yapabildikleri için destek olmak,- Tıbbi malzemelerin finansmanı,- Evde bakım hizmetleri desteği (öz bakım, bağımsız yaşama, bakım vb.)- Duyma engelli insanlara psikolojik destek verebilecek donanıma sahip profesyoneller yetiştirmek-Psikolojik destek vermek- İletişim engelini aşmak için işaret dili eğitimi vermek – Sonradan sağır olmuş kişilerin toplumdaki soyutlanmaması için politikalar geliştirmek
Aile üyelerinin ihtiyaçları	<ul style="list-style-type: none">- Engelli hakları konusunda yönlendirilmek ve bilgilendirilmek,- Ekonomik olarak desteklemek,- Ebeveynlere psikolojik destek vermek,- Kurumların sunduğu hizmetler ve bu hizmetlerden nasıl yararlanabilecekleri konusunda rehberlik etmek,- Edinilmiş engellilik konusunda profesyonel olarak aile içi yeniden yapılanma desteği vermek,- Sağlık hizmetlerinde tedaviye kolay erişim için desteklenmek,- Ailenin engelli bireyin ihtiyacına göre evin yeniden tasarlanması konusunda teknik, bilgilendirici ve finansal hizmetler vermek,-Engellilik konusunda yönlendirme ve bilgilendirme,-Düzenli psikolojik destek verilmesi,-Eğitime erişim konusunda yönlendirme ve bilgilendirme,-Eğitim materyallerine erişim,-Engellinin ailesine durumu kabul etmesi için psikolojik destek verilmesi,-Braille eğitimi konusunda yönlendirme ve rehberlik desteği verme -Tıbbi olarak bilgilendirme ve yönlendirme- İşaret dili eğitimleri konusunda yönlendirme ve kılavuzluk - İstihdam

	<p>konusunda destek</p>
Bölgesel hizmetler	<ul style="list-style-type: none"> -Bazı yerel yönetimler engelliler için tasarlanmış araçlarla randevulu ulaşım hizmeti vermektedir. -Toplu ulaşımında raylı ulaşım daha pratiktir (tekerlekli sandalye ile giriş ve çıkış, kapıların genişliği, kabin içi genişliği vb.) -Yerel yönetimler engelliler için ev temizliği, evde fizik tedavi, kuaför hizmetleri sunmaktadır. -Bazı yerel yönetimler spor hizmetleri sunar ve engelliler için spor takımları oluşturur (yüzme, ampute futbol takımları vb.) -Kamu kuruluşlarına yönelik istihdamda merkezi sınavlar vardır -Devletin ilgili bakanlık aracılığıyla hem kamuda hem de özel sektörde engelliler için istihdam yaratması. -Ücretsiz toplu taşıma imkanı -Bankalar, adliyeler, hastaneler, karakollar vb. bazı alanlarda ayrıcalıklı olmak. -Banka, adliye, tapu vb. bazı kurumlarda işaret dili tercümanı ücretlidir (talep doğrultusunda)
Eğitim ve istihdam edilebilirlik	<ul style="list-style-type: none"> Engellilik nedeniyle emekli olma imkanı -Açıköğretimde yükseköğretime başlama ve devam etme imkanı - Üniversitelerin bazı fakülteleri, sahip oldukları öğrenci sayısının %10'una kadar engelli öğrenci kapasitesine sahiptir. - Halk Eğitim Merkezleri kurslarının iş hayatına katılım ve sosyalleşmeye katkısı -İşaret dili sınırlıdır (300 kelime) ve bu, sosyal ve eğitim hayatını sürdürmeyi sınırlamaktadır. - İşitme engellilerin eğitimi konusunda profesyonel öğretmen eksikliği - İşitme engelliler vasıfsız işçi olarak çalıştırılıyor - İletişim engeli nedeniyle işverenler tarafından tercih edilmezler. - Eğitime devam edemedikleri için merkezi sınavlardan yararlanamazlar. -Milli bir sporcu olmak burslara daha kolay ulaşmayı ve eğitim olanaklarından yararlanmayı sağlar. - Az gören kişiler için malzemelere ulaşmak zordur - Az gören kişiler için sınavlar düzenlenmez ve uyarlanmaz - Merkezi sınavlarda engellilik konusunda deneyimsiz ve bilgisiz gözlemciler ve moderatörler görevlidir.
Başta çıkma stratejileri	<ul style="list-style-type: none"> - Aile desteği - Umut etmek - Aile için (özellikle anne için) bunaltıcı olmamayı istemek ve düşünmek - Durumu olduğu gibi kabul etmek ve iyileşmek için mücadele etmek - Engelliler için Spor Kulüpleri (bu kulüpler ülke çapında az sayıda ve nadirdir) - Eğitime devam etmek ve daha fazlasını öğrenmek - Spor, tiyatro, müzik gibi etkinliklerle nitelikli zaman geçirmek, sosyalleşmek ve ekstra para kazanacak etkinliklere katılmak <ul style="list-style-type: none"> - Çalışmak (çalışmak aidiyet duygusunu artırır ve sosyalleşme fırsatı verir. Gelecek kaygılarını azaltır, hayata anlam katar ve kendilerini güvende hissetmelerine yardımcı olur.) - Diğer işitme engelli insanlarla bir araya gelme eğilimindedirler.

	<ul style="list-style-type: none">- İşitme engelli insanlara yönelik sivil toplum kuruluşlarına katılırlar- Kısıtlı da olsa istihdam olanakları var- Yetişkin eğitim kurumlarında eğitime katılabilirler.
Görüşme yöntemleri	<ul style="list-style-type: none">- - 2 telefon görüşmesi ve 5 yüz yüze görüşme

CIVIC – UK

Araştırma Partneri	CIVIC (UK)
Katılımcılar	2 psikolog (biri destek görevlisi, diğeri aile proje görevlisi olarak çalışıyor), 1 işitme engelli, 1 işitme engelli aile üyesi, 1 STK temsilcisi
Engelli bireylerin ihtiyaçları	<ul style="list-style-type: none">• Sıkça gündeme gelen bir konu da, engelliler konusunda daha fazla farkındalığa ihtiyaç olduğu ve insanların engellilerin normal insanlar olduğunu anlamaları gerektiğidir.• İşitme engellilerin nasıl dudak okuduğunun daha iyi anlaşılması gerekmektedir. İnsanlar bağırmanın, konuşurken karşısındaki kişiye bakmalıdır.• İşitme engelli bir kişi araba kullanırken veya bir ambulans gelirken uyaracak bir tür cihaz yaratmak. Katılımcılardan biri daha önce bir kaza geçirdiğini, ambulansın geldiğini son ana kadar duymadığını ve paniğe kapıldığını ifade etmiştir.• Daha küçük işitme cihazlarıyla ilgili daha fazla araştırma. Katılımcılardan birinin annesi, engelli bireyin cihazından utandığını ve saçlarını hiç toplamadığını belirtti.• Katılımcılardan ikisi her yerde alt yazıya ihtiyaç olduğuna dikkat çekerek, dışlama olduğu için altyazıların sinemalar, büyük ekranlar gibi yerlerde normalleştirilmesi gerektiği belirtmiştir. YouTube ve Netflix'in daha iyi olduğunu söylemiştir.• İşitme engelli bir kişi her kelimeyi anlayamaz, bu nedenle kelime dağarcığı, iyi duyabilen ortalama bir insanla aynı değildir. Bu nedenle, işiten bir kişinin onlara söylediği tüm kelimeleri anlamayabilirler.• İnsanlar, İşitme engelli bir kişinin bir şeyi okumasının ve talimatları izlemesinin daha uzun sürdüğünü anlamalıdır.• Yüksek sesli müzik bir sorundur. Bir restoranda ya da arka planda yüksek sesli müzik varsa, işitme engelli kişilerin duyması gerçekten zordur.• Mülakatlara katılan psikologlara göre, duygusal ihtiyaçları da etkileyen vücut kesiklerinden ötürü bazı ihtiyaçları vardır. Eğer bir

	<p>birey işe, hizmetlere, sosyal faaliyetlere erişemez ise duygusal sağlıkları üzerinde de büyük bir etkisi olabilecek kadar izole edilmiş hissetmektedir.</p>
<p>Aile üyelerinin ihtiyaçları</p>	<ul style="list-style-type: none">• Aileler sıklıkla kendilerini yalnız, diğer "engelli" aileler tarafından anlaşılmaz veya yargılanır hissederler. Veya profesyoneller ve diğer hizmet çalışanları tarafından yeterince anlaşılmazlar. Katılabilecekleri faaliyetler ve hizmetler genellikle "sosyalleştirilmiş" olsa bile stres, yorgunluk ve izolasyondan acı çekmektedirler.• İşitme engellilerin duyabileceği düzgün bir kapı zili. Bazılarında telefon ve yangın alarmı.• Rehber bir köpek davetsiz misafirleri, telefonun çaldığını, kapı zilin çaldığını işitme engelli bir kişiye haber vermek için çok yardımcı olur.• Küçük çocukların engelleri daha iyi anlamaları. Bir çocuğun engelliliği tam olarak anlayamadığından engelli bir ebeveynle yaşaması zordur. Okullarda engellilerle ilgili daha fazla farkındalık oluşturulmasının faydalı olacağını ve onları normalleştireceğini düşünüyorum.
<p>Bölgesel hizmetler</p>	<ul style="list-style-type: none">• Yeni erişilebilirlik mevzuatı harika ve bunu tüm kamu sektörü web sitelerine uyguladıkları için mutluyum.• Okullarda işaret dili öğretebilseler harika olurdu.• Devlet tarafından ücretsiz işitme cihazları sağlanmaktadır.• Yerel hizmetler olmasına rağmen yeterli değil. Ayrıca, engelliliğin bir türünde (örn. felç olmak) uzmanlaşmışlardır diğer engelliler ile bağdaşmıyorlar (örn. otizmli olmak).
<p>Eğitim ve istihdam edilebilirlik</p>	<ul style="list-style-type: none">• Fırsatlar:• Eğitim açısından en azından büyük şehirlerde engelli çocuklar için okullar vardır. Ayrıca geçmişte özel şirketlerde (süper market, kafeler) özellikle engelliler için devlet tarafından finanse edilen pozisyonlar vardı, ama ne yazık ki bu gitgide sona erdi.• Zorluklar• Çalışma ortamının (yalnızca iş değil, diğer alanlar da) herkes tarafından erişilebilir olması yerine, engelli insanlar yalnızca tam olarak engelli veya otizmli insanların ihtiyaçları etrafında oluşturulan, arkadaşça olmayan bir ortama uyum sağlamalıdır. Ayrıca işverenler engelli insanları liderlik becerileri, inisiyatif alma, yaratıcı olma vb. niteliklerden mahrum bırakarak savunmasız ve

	<p>masum olarak görebilecekleri için insanlar çok fazla damgalanma ile karşı karşıya kalabilirler. Becerileri ve güçlü yönleri yerine yalnızca engelliliklerine odaklanırlar.</p> <ul style="list-style-type: none">• Eğitimde her kelimeyi duyamadıklarından bir şeyleri almaları daha uzun sürdüğü için işitme engellilerin aptal oldukları varsayımı vardır. Sadece biraz daha uzun süreye ve eğitmenin ihtiyaçlarını anlamasına ihtiyaçları var.• Altyazılar ve talimatlar, profesyonel ve eğitim ortamlarında çok önemlidir.• Bir katılımcının işitme engelli olan aile üyesi okuldan atıldı ve hiç ilgi gösterilmedi, bu nedenle kendi başına okuma ve çevrimiçi kurslar aracılığıyla çok şey öğrendi. Ona geleneksel bir şekilde herhangi bir şey öğretilemez çünkü işitme cihazları takılı olsa bile dudak okumaktadır. Bu da ağzınızı görmesi gerektiği anlamına gelir ve bir öğretmen başını çevirdiğinde işitme engelli bir kişi dudaklarını göremez, ne dediklerini anlamaz.• Engelli kişilere iş ortamlarında farklı davranılmaktadır. Onlara terfi verilmiyor ve uygun destek ile eğitim sağlanmıyor.
Başa çıkma stratejileri	<ul style="list-style-type: none">• Yaşam kalitelerinin, hizmetlere ve kaynaklara erişimlerinin devletin sorumluluğunda olması ve kişisel bir çaba gerektirmemesi gerektiğini düşünüyorum. Kişisel düzeyde olsa da, insanların grup aktivitelerinin bir parçası olmaları veya toplumda değişiklikler yapabilen ve seslerinin duyulması için baskı yapabilen kuruluşlar içinde olmaları yararlı olabilir.• Profesyonel ortamlarda yöneticiler, engelli çalışanlarına ne yapmaları gerektiğini açık ve yavaş bir şekilde açıklamak için zaman ayırmalıdır.
Görüşme yöntemleri	Görüşmeler çevrimiçi, zoom veya Skype üzerinden gerçekleştirilmiştir.

FAMS COCEMFE – SPAIN

Araştırma Partneri	FAMS COCEMFE (SP),
Katılımcılar	<p>4 sonradan edinilmiş engelli kişi: 2 erken fiziksel engelli kaza sonucu edinildi; Kızının doğumundan sonra edinilmiş organik engelli 1 kadın; ve organik engelli STK temsilcisi olan 1 kadın</p> <p>Edinilmiş engellilerle ilgilenen 2 profesyonel: 1 erkek psikolog, iş danışmanı ve 1 kadın sosyal hizmet uzmanı. Her iki profesyonel de FAMS COCEMFE Sevilla bünyesinde çalışıyor ve her gün edinilmiş engelli insanlarla ilgileniyor.</p>
Engelli bireylerin ihtiyaçları	<p>Engelli kişilerin durumunun normalleşme sürecindeki ana göre, aşağıdaki ihtiyaçlar vurgulanmıştır:</p> <ul style="list-style-type: none">- Durumla başa çıkmak için psikolojik destek. Ayrıca ailenin aşırı korumacı eğilimi (ailelerin aşırı korumacı tutumu) ile nasıl başa çıkılacağı konusunda kişisel yeterlilikler kazanmaları gerekmektedir.- Rehabilitasyon: fiziksel durumlarını iyileştirmek veya sürdürmek.- Multidisipliner tavsiye: <p>** Sosyal bakım: kaynak yönetimi için engelliliğin değerlendirilmesi, aynı patolojiye sahip dernekler ve bunların programları, eylemleri veya faaliyetleri hakkında rehberlik.</p> <p>** Tekerlekli sandalye kullanıcıları için, engelliliği kendilerinden önce edinmiş olan diğer engelli kişilerle birlikte, aşağıdakileri öğrenmek için eğitim: transferler, çift ilişkileri, en yakın çevreleriyle sosyal ilişkiler, cinsel ilişkiler vb.</p> <p>** Hukuki destek: Kaza durumunda bilgilendirme, tavsiye ve davaya müdahale, maluliyet yönetimi, sigorta tahsilatı, hukuki işlemler vb.</p> <p>** Erişilebilirlik: Evinizde, iş yerinizde ve en yakın çevrenizde mimari engellerin ortadan kaldırılması için tavsiye ve yönetim.</p> <p>Genel olarak, engelli insanlar çok fazla desteğe ihtiyaç duyar, birçoğunun onlara duygusal destek sunan bir sosyal çevresi yoktur ve çoğu durumda yıllar içinde bu azalır, sosyal dışlanmaya ulaşmak toplum için görünmez hale gelir.</p>
Aile üyelerinin	Bunlar aşağıdaki gibi özetlenebilir:

ihtiyaçları

- Günlük yaşam aktivitelerinin koşulları ve sorunlarıyla başarılı bir şekilde yüzleşebilmek için hem teşhiste hem de yaşamın diğer alanlarında bilgi, rehberlik ve uzman ve yeterli tavsiye.

Pek çok durumda, yararlanabilecekleri hizmetler, merkezler, faydalar ve yardımlar konusunda mutlak bir cehalet ve ayrıca çağrışımsal hareket hakkında tamamıyla bilgisizlik ile (bazen onlara diğer kuruluşlardan veya kamu idarelerinden değil tanıdıklar aracılığıyla ulaşırlar) karşılaşılırlar.

- Psikolojik destek, bir engel edinildiğinde, aile ortamı değişir ve şu gibi duygulara sahip olurlar; engelli bir kişiye yardım edememe, kafa karışıklığı, inkar vb. bu nedenle duygusal destek ve rehberlik aile refahına katkıda bulunulması açısından çok önemlidir. Aynı durumu yaşamış veya görmüş olan karşılıklı destek gruplarını bulmak önemlidir.

-Finansal ihtiyaçlar. Engellilerin ihtiyaçlarının karşılanmasına yönelik ek harcamalar çok yüksektir. Ailelerin büyük oranda üstlendiği ekonomik maliyet malzeme ve destek hizmetlerine ihtiyaç duymaları nedeniyle yüksektir.

- Aileye zaman tanınması. Engelli bireyin en yakın çevresinden bakımı sağlayan kişi, çoğu durumda profesyonel ve kişisel yaşamını terk ederek, bazı sektörlerdeki profesyonel hizmet sunma eksikliğinden ötürü önemli duygusal yıpranma yaşarlar. Yüksek oranda, zihinsel engelli insanlar olurlar.

Bölgesel hizmetler

A) KAMU HİZMETLERİ:

İdareler bilgi ağı, rehberlik ve yeteri kadar tavsiye vermektedir, ancak bunları genel bir şekilde sunduklarından ve bireysel vakalar ile uğraşmadıklarından çoğu durumda yetersiz kalmaktadır.

* Yerel ve her bölgede bulunan en uç ve acil ihtiyaçların karşılandığı Sosyal Hizmet Merkezleri.

*İl düzeyinde aşağıdaki hizmetlerin verildiği Değerlendirme ve Yönlendirme Merkezleri:

DEĞERLENDİRME ALANI:

- Engellilik derecesinin değerlendirilmesi.

- Teknik değerlendirme (hareketlilik, iş eğitimi, mahkeme raporları ...).

BİLGİ VE TAVSİYE ALANI:

- Engellilerin bakımıyla ilgili belirli konularda kişilere ve kamu / özel kuruluşlara bilgi, tavsiye ve rehberlik.

- İşe yerleştirme olanakları hakkında bilgi ve rehberlik:

	<p>- Sınavların ve seçici testlerin uygulanması için "zaman ve araçların" uyarlanması, bölgesel ve yerel İdarenin hizmetleri için memurlara karşılık gelen işlevlerin, görevlerin ve yeteneklerin uygulanmasına yönelik egzersizler.</p> <p>BELGE KABUL VE YÖNETİM ALANI.</p> <p>- Aynı formların doldurulmasına rehberlik eden formlar ve engellilikle ilgili sağlanacak belgeler sağlayın: Engellilik sertifikalarının hazırlanması, engellilik Derecesi Akreditasyon Kartının yönetimi ve hazırlanması, hareket kabiliyeti kısıtlı kişiler için park kartlarının yönetimi ve hazırlanması, raporların hazırlanması: teknik yardımlar, mahkemeler, resmi koruma tedbirlerine erişim hakkında raporlar ve diğerleri</p> <p>* Gündüz Bakım Merkezleri,</p> <p>B) <u>ÖZEL ŞİRKETLER</u></p> <p>- Engellilerin ve ailelerinin kapsamlı bakımını amaçlayan faaliyetleri, eylemleri ve programları olan sosyal kuruluşlar</p>
Eğitim ve istihdam edilebilirlik	<p>Engelliler İspanya'da (üniversite düzeyine kadar) istedikleri eğitimi alabilirler, eğer engelleri yada hastalıkları mesleklerini icra etmelerine engel değilse, yasalara ve evrensel haklara göre herhangi bir iş pozisyonunda da çalışabilirler. Ancak birçok ihtiyaç tespit edilip aşağıdaki şekilde dile getiriliyor:</p> <p>- Eğitimde erişilebilirlik engelleri birçok eğitim merkezinde hala mevcuttur: mimari engeller, bilgisayar için uyarlama programlarına duyulan ihtiyaç (örneğin, disleksiye sahip öğrencilerin daha kolay erişilebilir olmasını sağlayan bilgisayar programları).</p> <p>- Diğer insanlardan ayrımcılık ve önyargılar: Engellilerin aynı düzeyde eğitim göremediğini veya çalışamayacağını düşünen profesörler veya öğrenciler.</p> <p>- Mesleki Eğitim ve Öğretim veya yaşam boyu öğrenme kurslarında yeterli fırsat yoktur, bu tür çalışmalar özellikle yeni engelli olmak zorunda kalan bir birey için çok faydalıdır. Bu kurslar onların hem kapasitelerini artırıyor hem de başka bir işte çalışma fırsatı veriyor.</p> <p>- Burslar çok azdır ve herhangi bir engelli bireyin özel ihtiyaçlarına yönelik değildir.</p> <p>İstihdamla ilgili olarak:</p> <p>- 50'den fazla çalışanı olan sıradan şirketlerde engellilerin zorunlu olarak işe alınmasını düzenleyen Kanun hakkında bilgi eksikliği.</p> <p>- Özel İstihdam Merkezlerinde kontrol eksikliği, çoğunluk Kişisel ve Sosyal Uyum önlemlerini dikkate almıyor.</p> <p>- Engelliler için profesyonel uygulamaları teşvik eden özel şirketler ve kamu</p>

Başa çıkma stratejileri

kurumları arasında işbirliği anlaşmalarının olmaması

- İşe alma teşvikleri, vergi avantajları, düzenlemeler ve işleri uyarlamaya yönelik yardım gibi diğer kaynaklar hakkında bilgi eksikliği.

Engellilerin istihdam edilebilirliklerini eğitmek ve geliştirmek, toplumların karşılaştığı en büyük zorluktur, farkındalığı artırmak ve engellilerin normalleşmesinin sağlanmasının ana yolunun olduğunun anlaşılmasını sağlamak ve toplumun onları bunun aktif üyeleri olarak görmesini sağlamak, böylece toplumda gerçek ve etkili bir şekilde daha fazla görünürlük ve katılım elde etmek.

Katılımcıların ifade ettikleri stratejilerden bazıları şunlardı:

- Stres yönetimini bir öncelik haline getirmek gelenektir. Stres yaşam kalitesini etkiler ve birçok belirtiyeye neden olabilir. Ayrıca onları daha da kötüleştirebilir. Rahatlama teknikleriyle sağlıklı iş-yaşam dengesini hayata adapte ederek ve başa çıkma stratejileri öğrenerek stresli durumları yönetmenin yollarını bulmanız önerilir.

- Yapabileceğiniz şeylerden yararlanın. Muhtemelen hiç kimse fiziksel engelini değiştiremez, ancak yine de ulaşabileceğimiz mevcut uyarlanabilir teknolojilere ve araçlara bakarak ve dahası isteyerek günlük yaşam üzerindeki etkiyi azaltabiliriz.

- Devam ve bağımlılık Hizmeti, bakım hizmetleri ve bağımlılık yasası:

*Kişisel yardım programı

* Evde yardım hizmeti

- Gerekliğinde protez, baston, tekerlekli sandalye veya benzeri bir cihaz kullanarak günlük hayatı kolaylaştırın.

- Alabildiğiniz kadar yardım alın ve utançtan, damgalanma korkusundan, aşağılık kompleksinden veya özgüvensizlikten kaçının. Kullanılan cihazlar veya talep ettiğiniz yardımlar için yargılanmadığınızı bilincinde olun.

- Fizik tedavi hizmeti, engelli kişinin fiziksel koşullarının iyileştirilmesine veya korunmasına yardımcı olur.

- Kaliteli uyku da düşünülmesi gereken bir şeydir. Düzenli bir uyku programı ve rahatlatıcı yatma zamanı alışkanlıkları oluşturulabilir.

Kadınlar, ayrımcılığa ve tacize en çok maruz kalanlar olmalarına rağmen, toplum tarafından dayatılan rollerden dolayı erkeklere göre daha iyi başa çıkma stratejilerine sahiptir. Ayrıca depresyon ve kaygı durumlarıyla başa çıkmak için stresi ve zihinsel sağlıklarını daha iyi yönetirler.

Engellilikleriyle baş etme yolları, idrak etme yeteneğine, engelliliğin nasıl kazanıldığına, kişinin yaşam kalitesine verdiği anlama, algılanan sosyal desteğe ve sosyal ağlarına atfedilen değere bağlıdır.

	<p>Son olarak, engellilik veya bağımlılık durumuyla yüzleşme biçiminde büyük farklılıkların belirgin olduğu anahtarlar olduğunu, yani aşağıdakilerin etkisinin olduğunu söyleyebiliriz:</p> <ul style="list-style-type: none">- Engellilik kazanma durumunun nasıl oluştuğu.- Etkilenen kişinin engelliliği kazanmadan önceki ve sonraki ekonomik durumu.- Hem etkilenen kişinin hem de ona en yakın çevrenin eğitim düzeyi.- Kişi ve aile, personel tarafından tavsiye edilmişse, engellilik uzmanı.- Hem etkilenen kişinin hem de en yakın çevresinin mevcut kaynaklarını arama ve yönetme yeteneği.
Görüşme yöntemleri	<p>2 telefon görüşmesi (2 sonradan engelli erkek)</p> <p>1 çevrimiçi görüşme (Google Meet) (1 sonradan engelli kadın)</p> <p>3 yüz yüze görüşme (1 psikolog, 1 sosyal hizmet uzmanı ve 1 engelli kadın ve STK temsilcisi)</p>